
THE DAY
THE DAM
BROKE

PRAG 10

Dan kada je brana pukla

Nitko ne zna koji će to dan biti.

To je prva istina.

Možemo planirati.

Možemo predviđati.

Možemo graditi sustave, strategije, zaštite i rezerve.

Možemo se uvjeriti da je iskustvo oblik imuniteta.

Ali uvijek dođe dan kad nešto pukne.

Ponekad je to osoba.

Ponekad iluzija.

Ponekad projekt.

Ponekad tijelo.

Ponekad odnos.

Ponekad sigurnost koju smo smatrali nepokolebljivom.

Ono što taj dan čini tako posebnim jest činjenica da ga, gotovo uvijek, prepoznajemo tek naknadno.

Kad se dogodi, izgleda kao događaj.

Kasnije shvatimo da je to bila granica.

I ja sam imao svoj dan.

Vjerojatno i više njih.

Jer je život velikodušan kad dijeli lomove.

Ne pita za tvoje godine.

Ne pita za tvoju ulogu.

Ne pita za tvoj bankovni račun.

Ne pita za tvoj životopis.

Samo pokuca.

Sjećam se jednog određenog osjećaja.

Nije to bila bol.

Nije to bio strah.

Bilo je to iznenađenje.

Iznenađenje kad otkriješ kako se brzo krajolik jednog života može promijeniti.

Jednog dana sve se čini stabilnim.

Sljedećeg dana stabilnost postaje sjećanje.

I zatekneš se kako promatraš ruševine nečega što si smatrao trajnim.

Upravo u tom trenutku otkrivaš jednu od velikih iluzija postojanja.

Mislimo da patimo zbog onoga što gubimo.

Vrlo često patimo zbog onoga za što smo vjerovali da je vječno.

Gubitak razara događaj.

Razočaranje razara uvjerenje.

A uvjerenja imaju duboko korijenje.

Kad nešto zaista pukne, prvi je poriv popraviti.

To je ljudski.

Odmah tražimo rješenje.

Objašnjenje.

Lijek.

Nekoga koga ćemo okriviti.

Bilo što, samo da ne prihvatimo da se neke stvari ne mogu obnoviti u izvornom obliku.

I ja sam vodio tu bitku.

Kao svi.

Bitku protiv činjenica.

Jer su činjenice brutalne.

Ne pregovaraju.

Ne tješe.

Postoje.

I to je sve.

Postoje trenuci u kojima ti život ne daje vremena da se pripremiš.

Gura te u preobrazbu.

Htio ti to ili ne.

Tu otkrivaš tko si.

Ne kad sve funkcionira.

Kad nešto prestane funkcionirati.

Ne kad primaš.

Kad gubiš.

Ne kad gradiš.

Kad gledaš kako se dio zdanja ruši.

Mnogi zamišljaju otpornost kao herojsku kvalitetu.

Ja sam je uvijek vidio drugačije.

Otpornost nije snaga.

To je prilagodba.

Snaga kaže:

„Odupirat ću se.“

Otpornost kaže:

„Preobrazit ću se.“

A razlika je golema.

Jer se neke oluje ne mogu pobijediti.

Kroz njih se može samo proći.

Tijekom života upoznao sam ljude koji su izgubili mnogo više nego ja.

Ljude koji su vidjeli kako se ruše čitavi svjetovi.

Obitelji.

Zdravlje.

Sigurnosti.

Voljene osobe.

Promatrajući ih, naučio sam temeljnu lekciju.

Bol ne uništava nužno osobu.

Često uništava sliku koju je ta osoba imala o sebi.

A to je sasvim drugačije razaranje.

Kad dođe bol, prisiljava nas da se pokažemo bez maski.

Bez titula.

Bez uloga.

Bez zaštite.

Samo mi.

I ono što ostaje.

U početku ta izloženost plaši.

Zatim postaje oblik istine.

Jer napokon prestajemo glumiti.

Sjećam se razdoblja svog života u kojem se činilo da se sve što sam smatrao važnim ljulja u isto vrijeme.

Nije to bila jedna kriza.

Bilo je to preklapanje.

Kao da je sudbina odlučila postaviti sva pitanja u istom trenutku.

Bilo je to teško razdoblje.

Ali danas ga ne bih izbrisao.

Iz jednostavnog razloga.

Pokazalo mi je što je stvarno.

Kad kuća gori, ne gubiš samo ono što je uništeno.

Otkrivaš i ono što odolijeva vatri.

Krize imaju tu funkciju.

Odvajaju bitno od suvišnog.

Gotovo okrutnom preciznošću.

Ljudi koji su se činili središnjima postaju nebitni.

Ljudi naizgled sporedni postaju neophodni.

Ambicije koje su se činile golemima odjednom gube smisao.

Male stvari dobivaju golemu vrijednost.

Zagrljaj.

Telefonski poziv.

Prisutnost.

Iskrena riječ.

Život preslaže prioritete ne tražeći naš pristanak.

I možda je tako i ispravno.

Jer velik dio onoga što zaista naučimo rađa se iz tih lomova.

Ne iz kontinuiteta.

Iz prekida.

Gledajući unatrag, shvaćam da dan kad je sve puklo nije bio i dan kad je sve završilo.

Bio je to dan kad je nešto drugačije počelo.

Ali tu istinu nisam shvatio odmah.

Shvatio sam je kasnije.

Mnogo kasnije.

Kad su ruševine već počele postajati temelji.

Kad su rane već počele postajati ožiljci.

Kad je strah ustupio mjesto razumijevanju.

Postoji pitanje koje vrijeme postavlja svakom ljudskom biću.

Prije ili kasnije.

Ne tiče se uspjeha.

Ne tiče se novca.

Ne tiče se prestiža.

Pitanje je mnogo jednostavnije.

„Što radiš kad nešto pukne?“

Neki stanu.

Neki se sakriju.

Neki okrivljuju svijet.

Neki uče.

Ja sam pokušao učiti.

Ne uvijek dobro.

Ne uvijek brzo.

Ali dovoljno da shvatim jednu stvar.

Lom nije kraj priče.

To je kraj prethodne iluzije.

A između toga dvoga golema je razlika.

Jer svaki put kad nešto pukne, nešto se i otkrije.

Karakter.

Odnosi.

Istina.

Bitno.

A kad se prašina napokon slegne, kad buka prestane ispunjavati zrak, kad bol izgubi svoj najagresivniji glas, ostaje jedno tiho pitanje.

Ne:

„Zašto se to dogodilo?“

Nego:

„Tko sam postao nakon toga?“

Iz tog se pitanja rađa sljedeće poglavlje.

Jer dan kad je sve puklo nije samo nešto uništio.

Prisilio me da otkrijem što će ostati uspravno.